

Ако на Гергьовъ-денъ е мъгливо то презъ цѣлото лѣто времето ще е лошо.

Когато котката се „мие“ — ще дойде *гостенинъ*; ако при „миенето“ тя „присѣга“ съ крака си *отдалечъ* — то и госта ще бжде *отдалечъ*.

За *хигиената* на старитѣ българи можемъ да сждимъ отъ тая и на днешнитѣ най-вече селянитѣ, които здраво се придържатъ о битовитѣ си чърти презъ вѣкове народъ. Гражданитѣ по-лесно се подаватъ на външни влияния нововедения, главно поради образованието и общуването си съ по-културни срѣди. Ако сждимъ отъ известията на най-старитѣ арабски пѣтешественици, славянитѣ не сж се радвали на образцова чистота, и за разлика отъ германскитѣ народи, приближаватъ се въ това отношение до галитѣ. Турцитѣ ако и да сж били по-диви отъ българитѣ при идването си на Полуострова, имали сравнително по-високи понятия за хигиената. Преди всичко, тѣ сж разпространили изъ България *бачитѣ* (хамамъ). Ний-можемъ да се наречемъ *чисти* само, когато се сравняваме съ циганитѣ. Руситѣ сж още по-вече за оплакване отъ насъ. Нашия изразъ „омивали си очитѣ“ е знаменателенъ, защото било е време, па и на рѣдко ще се срещне днесъ, когато сме си миели само очитѣ, а не и лицето. Тѣлото го прѣдоставяме на природни и физиологични влияния и процеси (дъждъ, потъ и т. н.). Болнитѣ си ликуваме малко преди да умратъ. Утешително е само, че по-мжчно мремъ.

Професоръ Хохцетеръ, когато посетилъ Сливенъ презъ 1869 г., помислилъ, че прекрасното мѣстоположение на града неговитѣ високи планини, богата растителностъ и планинска изобилна вода, облагодѣйстватъ жителитѣ му и въ здравно отношение, но останалъ очуденъ, когато нѣмския тукъ лѣкаръ Д-ръ Герхардъ му разправилъ че въ града върлувала страшна треска! Нерѣдко боравятъ тукъ главно епидемични болести, които можемъ да окачествимъ предимно като ориенталски. Причинитѣ за това сж не толкова суровия климатъ отколкото нашата низкокултурностъ въ хигиената. Службата, на санитарни власти най-добрѣ се изпълнява отъ гаргитѣ, кучетата, кокошкитѣ и т. н. Критерий за чистотата не е само количеството на изразходвания сапунъ. Въдяцитѣ се „гадинки“ по тѣлата и домоветѣ на българина (въшки, бѣлки, дървеници, разни „бубулечки“, едни отъ които Сливенци наричатъ „вонещици“, защото вонятъ и т. н.), а презъ лѣтото — *мухи* и т. н., сж още пр-красноречивъ „хигиениченъ“ критерий на ориенталска чистота и низка култура, границата на която отива на северъ дори до Виена.

Говорейки въобще за българитѣ, когато дойдемъ да ги сравняваме по между имъ въ разнитѣ краища на България въ хигиенично отношение, трѣбва да изтъкнемъ съответнитѣ